

BISKOPENS VISITASFOREDRAG
SANDTORG SOKN
TRONDENES PROSTI, NORD-HÅLOGALAND
21.-25. FEBRUAR 2024

Innledning

Kjære Sandtorg menighet!

Visitasen her i soknet deres har vært en spennende og innholdsrik erfaring. Det har vært flott å se at folk som bor her er glade i kirkene sine, og å merke de kirkelige ansattes engasjement for menighetene og for innbyggerne. Jeg og mitt følge, prost Anette Eneberg og rådgiver Karl Yngve Bergkåsa, har blitt tatt imot på en fin måte av både kirkelige medarbeidere og andre som vi har møtt disse dagene.

Når biskopen kommer på visitas til en menighet, synliggjøres også at vi tilhører et større fellesskap: Den norske kirke og Nord-Hålogaland bispedømme. Og vår kirke er en del av den verdensvide kirke som tilber og tjener den levende Gud over hele jorda. Dette fellesskapet består av denne store enheten, og samtidig helt ned til lokalplanet hvor vi har våre menigheter, som her i Sandtorg sokn.

Under en visitas er det en del av biskopens oppdrag å ha tilsyn med menighetene, prestene og andre vigslede medarbeidere. Ordet visitas betyr besøk. Visitasen gir oss mulighet til å se hverandre og fokusere på særlig viktige oppgaver i soknet. Formålet med visitasen er å støtte, inspirere og veilede menigheten og de ansatte, og gjøre kirkens nærvær synlig i lokalsamfunnet. Det er også en mulighet til å samtale og tenke høyt sammen om veien videre. Vår tjeneste som menighet er å være Guds hender og føtter i vår lokale sammenheng. Vi trenger nemlig ikke lete langt etter muligheter til å tjene Gud. De fins rundt oss hver dag, i våre familier, arbeidssteder, på sykehjemmet og i hele lokalsamfunnet.

Overskriften på visitasen har vært: "Tjeneste for Gud og hverandre". Valget av nettopp dette temaet viser hvor sterkt kirka står i samfunnet og her i bygdene deres. Kirka er en sentral bidragsyter som fellesarena hos dere hvor folk fra alle slags sammenhenger kan møtes og finne fellesskap. Her kommer folk sammen og finner fellesskap, med kirka og troen på Gud som plattform.

Dere har også aktiviteter for barn og unge som får bli kjent med Jesus og den kristne tro, og finne sin plass i kirken. Dette er noe av hovedhensikten med å være kirke. Både å nå bredt ut til alle deler av folket, men samtidig være et samlingssted hvor forholdet til den levende Gud er pulsen og hovedrytmen. Vi er kalt av Gud til å være et fellesskap av troende som støtter og oppmuntrer hverandre når vi møtes i ulike sammenhenger.

Da vi nå er kommet til visitasens siste dag er det på tide med en oppsummering av noen av de erfaringene vi har gjort denne uka. Jeg vil derfor dele noen inntrykk fra visitasen med dere.

Møte med de ansatte

På tirsdag hadde vi gleden av å møte staben her i Sandtorg menighet. Det ble et møte med hyggelige, motiverte og kompetente medarbeidere. Den jobben dere utfører i hverdagen er veldig verdifull for både kirka og i samfunnet ellers. Det merket vi når vi besøkte ulike arenaer som berøres av det kirken arbeider med. Jeg merker meg også at det er arbeidsglede blant de kirkelig ansatte. Det var smil og godt humør, noe som kjennetegner en god arbeidsplass.

På kontoret har dere en flott sekretær og kirketjener og mye mer, Kristin Heide Nymoen. Ho er fast inventar i menigheten og løser både store og små utfordringer, og gjør at folk føler seg velkommen når de er innom kirka eller kirkekontoret.

Dere har hatt noen prester her i Sandtorg de siste årene. I år begynte John-Daniel Solhaug som fungerende sokneprest. Han er energisk og en humørspreder som bærer alderen sin godt. Han synliggjør kirka i lokalsamfunnet på en fin måte og tar seg av den kirkelige betjeningen slik at behovene til bygdas folk blir ivaretatt. Vi håper vi får ny prest på plass om ikke lenge!

Dere har en dyktig organist i Arne Kristian Torbergesen. Han har et smittende humør og en folkelig tilnærming til jobben sin. Det musikalske aspektet blir ivaretatt på en god måte og menigheten kan nyte godt av en allsidig medarbeider som gjør en flott jobb med det kirkemusikalske i soknet.

Kateket Rut Eli Lindebø er en av medarbeiderne som også har lang fartstid i menigheten, i ulike roller. Hun har bl.a. har ansvaret for trosopplæring og undervisning. Med ro og allsidig kompetanse tar hun seg av de ulike aktivitetene som menigheten arrangerer og gjennomfører.

Sist, men ikke minst, har dere en kirketjener i Gausvik kirke, Bodil Synnøve Dolmseth, som tar seg av og ordner med det praktiske i kirka. Ho er engasjert og kjenner kirkebygget ut og inn, og holder en stødig hånd med denne slik at den alltid er klar til bruk i ulike sammenhenger.

Møte med Harstad kirkelige fellesråd

Senere på dagen hadde vi et møte med Harstad kirkelige fellesråd. Rådet består av representanter både fra bymenighetene og de litt lenger ute i distriktet og øyene rundt Harstad. Vi som var der opplevde at det var fokus på å finne gode løsninger som er tilpasset de ulike soknene og deres geografi. Det ble redegjort for arbeidet med felles strategiplan med både visjoner for enkeltmenighetene og planer for hvordan man kan samarbeide om å oppnå best mulig samhandling blant menighetene.

Det kom fram under møtet at fellesrådet opplever en stram økonomisk situasjon. De siste årene har det blitt en del uforutsette økte utgifter i forbindelse med ordinær drift. Det har nok også sammenheng med at Harstad kommune har måttet kutte kraftig i sine budsjetter de siste årene. Biskopen vil her oppfordre fellesrådet til å fortsette en konstruktiv dialog med kommunen og finne gode planer for hvordan man best kan utnytte de midlene som er øremerket den kirkelige driften i kommunen.

Det er tre diakonstillinger i Harstad kommune. To av disse er nå ubetjent og det er bare én stilling i funksjon. Dette har medført at den diakonale tjenesteytinga i menighetene har blitt sterkt redusert og det ble ytret sterkt ønske fra fellesrådet om å få på plass midler til å kunne få tilbake disse stillingene. Som kjent er Sandtorg sokn nå uten diakon. Jeg støtter fellesrådet i dette ønsket og håper det kan bli en konstruktiv dialog med kommunen med tanke på finansiering. Bispedømmerrådet støtter slike stillinger med 50% av lønnsmidlene og det vil derfor være god bruk av fellesrådets økonomi å finne plass til dette i budsjettet. Ikke minst vil kommunen og dens innbyggere få et enda bedre omsorgstilbud som treffer de svakeste blant oss og skaper fellesskap for mange som er alene og ensomme.

Det foregår et prosjekt i Trondenes knyttet til pilegrimsledene i hele Norge. «Pilegrim i nord» ble opprinnelig satt i gang i Sør-Hålogaland, og de siste årene er Trondenes blitt med på dette. Målet er å få Trondenes godkjent som regionalt pilegrims-senter i løpet av kort tid. Dette er et meget viktig arbeid og biskopen er glad for at det settes søkelys på denne historiske og mange ganger glemte siden av dette områdets lange kristne nærvær, samtidig som vi kan løfte fram verdien av det å være pilegrim.

Jeg vil takke kirkevergen og dere som gjør tjeneste i fellesrådet for den fine og viktige jobben dere gjør for deres menigheter. Den innsatsen dere legger ned og planene dere lager er med på

å skape gode arbeidsvilkår for de ansatte på det lokale menighetsplan. Slik at de blir godt rustet til å kunne møte og tjene mennesker som Jesus lærte oss og ba oss om å gjøre.

Familietirsdag

Tirsdag ettermiddag fikk vi være med på familietirsdag. Her ble det servert nydelig mat og folk kom fra ulike aldersgrupper for å samles til fellesskap og måltid. Dette er et eksempel på hvordan kirkas ulike aktiviteter virker samlende på bygdas befolkning og skaper fellesskapsarenaer for alle, fra de minste til de eldre. Etter at vi hadde spist, var det både knøttesang, søndagsskole og kaffeprat for de voksne på samme tid.

Møte med menighetsrådet

På kvelden møtte vi menighetsrådet i Sandtorg. Det er svært viktig å møte menighetsrådene i forbindelse med en visitas. Under disse møtene gjøres tenkningen rundt hva det vil si å være lokalmenighet og hvordan kirken best mulig kan vekke og nære det kristne livet lokalt. Menighetsrådet her hos dere er satt sammen av en spennende og mangfoldig gruppe mennesker.

Ett av de viktigste punktene som kom fram på møtet var hvor viktig menighetshuset er for menigheten. Her foregår det meste av kirkelige aktiviteter, utenom gudstjenestene og andre kirkelige handlinger. Det er aktivitet stort sett hver dag gjennom uka.

Det er ikke menigheten som eier dette bygget, men en stiftelse som består av ulike foreninger som representerer hele bygda. Driften av bygget finansieres gjennom gavevirksomhet, og utleie av kontorlokalene i kjelleren. Disse lokalene leies i dag av fellelrådet for å gi kontorlokaler til de ansatte i Sandtorg menighet. Jeg håper dere også for framtida kan sikre at menighetshuset kan ha sin gode og viktige funksjon i menighetslivet.

Jeg vil rette en stor takk til alle i menighetsrådet for at dere stiller dere til disposisjon for menigheten på denne måten. Jeg takker også alle dem som har sittet i menighetsrådet siden forrige visitas og nå er avløst av nye medlemmer.

Fagmøte om frivillighet

Under visitasen holder prostens et fagmøte. Denne gangen var temaet frivillighet og møtet ble holdt på menighetshuset. Det var flott å se så mange forskjellige mennesker samla som kunne fortelle om hvordan de bidro med frivillighet. Sandtorg menighet er velsigna i denne sammenhengen med tilgang på menneskelige ressurser som bidrar til å muliggjøre ulike aktiviteter for bygdas befolkning.

Dere har turgruppe, sanggruppe, familietirsdag, knøttesang og søndagsskole. Og mange ulike foreninger og lag møtes her jevnlig for sine samlinger. Huset er i bruk stadig vekk og fungerer nettopp slik det var tenkt: som et forsamlingshus for åndelig fellesskap.

Tusen takk til alle dere som bidrar med frivillighet i Sandtorg og måtte Gud velsigne dere og det arbeidet hver enkelt av dere står i!

Andakt Kveldsol sykehjem

Under visitasene er det viktig for meg å møte de eldste i menigheten. Derfor var det flott å være på Kveldsol sykehjem for å høre Guds ord og syng salmer og andre sanger sammen. Organisten ledet samlinga sammen med soknepresten, som også holdt en kort andakt. Jeg fikk komme med en liten og hilsen og lyse velsignelsen.

Det var flott å se hvor mange som samles i fellesstua for å være med denne stunden. To av beboerne bidro med perkusjon i form av to spiseskjeer og fulgte rytmen på en eksemplarisk måte. Dette er en av de viktigste tjenestene vi har i kirka vår og vi ble alle velsigna av det vi fikk være med på.

Salmekveld i Gausvik kirke

Onsdag kveld var vi samla i Gausvik kirke til salmekveld om nordnorske salmediktere. Organisten og fungerende sokneprest hadde forberedt både salmer og litt informasjon om både salmer og salmediktere. Det var god sang fra forsamlingen og det var fint å kunne både synge sammen og samtidig lære noe nytt om de kjente og kjære salmene og salmedikterne vi har i Nord-Norge.

Etterpå ble det servert kaffe og kaker. Og det ble gode samtaler rundt bordene. Vi fikk også en omvisning i kirkebygget av kirketjener Bodil. Her i menigheten har dere bygg med god plass til aktiviteter og samtidig fikk vi se at det også trengs vedlikehold av disse for å kunne tilby et godt og trygt sted å samles.

Møte med kommunen

Fredag morgen hadde vi møte med kommunen. Der møtte vi engasjerte representanter fra kommunens ledelse, deriblant ordfører Anne-Kari Opsal og kommunedirektør Børge Toft. Vi fikk fortelle om den utfordrende økonomiske situasjonen fellesrådet står overfor. Det er en del vedlikeholdsutfordringer som må ses på og tas tak i. Det ble også fokus på pilegrimsarbeidet og behovet for å få plass en intensjonsavtale fra kommunen for å kunne gjennomføre deler av prosjektet. Det var fint å se at kommunen var positivt innstilt til dette og ønsket å arbeide videre med det.

Prosten presenterte sin årsrapport og fikk vist fram alle aktivitetene kirka bidrar med som kommer bygdenes befolkning til gode. Turgrupper, sanggrupper, besøkstjenester osv. er uvurderlige tilbud til befolkningen og bidrar til å dempe ensomhet og skape fellesskap.

Under møtet ble kirkevergen og kommuneledelsen enig om å sette opp faste møtepunkter hvor man kunne diskutere økonomi og driftsmidler. Dette vil være til hjelp for å få til en god dialog og samhandling med kommunen, slik at man kan bruke de midlene man får på en best mulig måte.

Åpning av Sørvik barnehage

Ordføreren inviterte biskopen med følge til å bli med på åpningen av Sørvik barnehage. Der var det stort oppmøte. Jeg fikk æren av å klippe snora sammen med ordføreren og det ble en flott feiring av et historisk bygg her i Nord-Norge. Dette er nemlig den første barnehagen i nord som har fått svanemerket. Dvs at den er miljøvennlig og tilfredsstillende strenger krav til innelima, og forplikter seg til å fortsatt drive bærekraftig i sin levetid.

Det var flott å se den nye barnehagen på nært hold. Det er viktig at barnehager bygges også i distriktene slik at man kan være med å bidra til fortsatt vekst også utenfor byområdene våre.

Møte med Solstad og Nathanielsen begravelsesbyrå

Fredagen ble avsluttet med et møte hos Nathanielsen begravelsesbyrå. Først fikk vi en omvisning av bygget og de fine lokalene til bruk ved gravferder. Deretter spiste vi en god lunsj og samtalte om ulike tema knyttet til begravelser i Harstad og bygdene rundt. Det kom fram at det er godt samarbeid med kirka fra begge byråene og en gjensidig respekt for at det viktigste var at de pårørende blir ivaretatt på en god måte.

Det var godt å se at samarbeidet mellom kirka og byråene fungerer godt og at man gjør det man kan for å hjelpe hverandre og spille hverandre gode.

Utfordringer til menigheten

I løpet av denne visitasen har jeg fått se mye av arbeidet som kirka driver med her i Sandtorg. Det har vært en god opplevelse og vi har møtt mange positive og engasjerte mennesker, både i staben og i befolkningen for øvrig. Nå som vi er ved enden av visitasen ønsker jeg å dele med dere noen tanker jeg har gjort meg om veien videre og utfordringer til menigheten:

- **Tiltak i trosopplæringen**

Barne- og ungdomsarbeidet i menigheten fungerer godt. Det samles jevnlig til ulike aktiviteter og dette arbeidet skal dere holde på med stor frimodighet. Samtidig registrerer jeg at etter koronaen har en ikke kommet i gang med påskemusikalen, som før den tid har vært en suksess i mer enn 15 år. Kanskje tiden nå er kommet til å gjøre noe annet for denne aldersgruppen, for eksempel «Lys våken». Dette er tiltak som når ut til mange og som er viktige arenaer for å samle barnekull i kirka. Jeg vil derfor oppfordre menigheten til å prioritere disse tiltakene og få dem inn i planen som årlige tiltak.

- **Frivillighet i menighetene**

Det er mye flott frivillighet i menighetene deres og mange tiltak er avhengig av dette. I noen sammenhenger observerer jeg at det her som så mange steder ikke er så enkelt å få tak i frivillige. Hvordan kan man engasjere f.eks. foreldre av barn og unge til å bli med på andre kirkelige aktiviteter? Er det mulig å arbeide enda mer systematisk med å engasjere og inspirere frivillige medarbeidere, bl.a. til avgrensede oppgaver? Dette vil bli viktigere og viktigere for å kunne holde det kirkelige aktivitetsnivået oppe i årene som kommer.

- **Reparasjon og vedlikehold av kirkene**

Dere har flotte kirkebygg i kommunen. Det er likevel behov for vedlikeholdsarbeid og det er en del reparasjoner som må gjennomføres, jo tidligere jo billigere. Dette gjelder særlig maling av Sørvik kirke og bytte av takplater i Gausvik kirke. Jeg håper dette kan ordnes, kanskje ved en kombinasjon av dugnad og finansiering fra fellestrådet. Orgelet i Sørvik trenger også å byttes ut. Når økonomien er så trang som den er, vil biskopen utfordre til å være kreativ med tanke på hvordan dette skal løses.

- **Tilbud til ungdom**

Kirka har tilbud til barn og konfirmanter. Men det er lite aktiviteter for ungdommer. I og med at Harstad har slike tilbud kunne det vært en ide å få til skyss fra Sørvika og inn til byen, slik at de lokale ungdommene kan delta på ungdomstilbudene som fins der.

- **Universell utforming**

Begge kirkene i Sandtorg menighet har utfordringer når det kommer til universell utforming. Det er svært viktig at alle mennesker, uavhengig av funksjonsnivå, kan komme til kirka og være del av menigheten uten å møte fysiske hindringer. Jeg vil derfor oppfordre menigheten til å få dette på plass i begge kirkene.

Avslutning

Det er nå omtrent 8 år siden forrige visitas. Det blir sannsynligvis en tilsvarende tid til neste gang biskopen kommer på besøk. I mellomtiden har prosten i oppgave å følge opp de utfordringene som visitasen har pekt på, i samarbeid med menighetsrådene og de ansatte. Da vil jeg gjerne få si hjertelig takk for all gjestfrihet og måten dere har tatt imot oss på. Jeg vil takke fellestrådet, menighetsrådet, kommunen, de kirkelig ansatte, prosten og alle andre som har vært med å tilrettelegge for denne visitasen. Og ikke minst takk til alle dere i Sandtorg sokn som trofast samles til gudstjenester, som ber for menigheten og setter deres lit til Herren.

Måtte Gud ta vare på dere i sin nåde og velsigne dere alle i dagene som ligger foran oss!